

ת"פ 56590/12/11 - מדינת ישראל נגד שרון שילון

בית משפט השלום בבאר שבע

א' סיוון תשע"ה
19 מאי 2015

ת"פ 56590-12-11 מדינת ישראל נ' שילון
תיק חיצוני:

לפני	כב' השופט רון סולקין
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	שרון שילון
הנאשם	

גזר דין

כתב האישום והסדר הטיעון

הנאשם שלפני נותן את הדין בגין עבירות כדלקמן:

- קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 415 סיפא לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (מספר עבירות);
- זיוף בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 418 סיפא לאותו חוק (מספר עבירות);
- שיבוש מהלכי משפט, בניגוד לסעיף 244 לאותו חוק (שתי עבירות).

על פי העובדות המנויות בפרק א' ובסעיפים 1 - 15 לפרק ב' בכתב האישום המתוקן ת/1, בהן הודה הנאשם במסגרת הסדר טיעון (להלן: "**חלקו הראשון של כתב האישום**"), בהיותו סוכן ביטוח, השתמש הנאשם בפרטיו של אחד מלקוחותיו, יליד 1947, עולה חדש מרוסיה הלבנה, הדובר השפה העברית באופן שטחי וחלקי בלבד (להלן: "נפגע העבירה"), ואשר היו ידועים לו מתוקף עבודתו, ובאופן זה נטל הלוואה בת 50,000 ₪ מהבנק תוך שמתחזה, בכזב, לנפגע העבירה; בהמשך, נטל הלוואה נוספת, בת 22,000 ₪, באותו האופן. את סכומי ההלוואות העביר מחשבונו של נפגע העבירה לחשבון של אחר עמו היה מצוי הנאשם בקשרים עסקיים, האחר משך את סכומי הכסף והעבירם לנאשם.

בהמשך, פדה הנאשם, תוך שמתחזה לנפגע העבירה, שתי פוליסות ביטוח שהיו בבעלותו של האחרון, באמצעות זיוף יפוי כח הנחזה להיות בחתימת נפגע העבירה. בהמשך, העביר סך בן 9,000 ₪ מחשבונו של נפגע העבירה לחשבון אותו אחר עמו היה מצוי הנאשם בקשרים עסקיים. האחר משך את הכסף ומסרו לנאשם.

כמו כן, הורה לבנק, בשם נפגע העבירה, לממש פיקדון בסך 7,052 ₪ שהיה בחשבונו. גם סכום זה נמשך על ידו לאחר שהועבר לאותו אחר.

בסך הכל, משך הנאשם כ- 88,000 ₪ מחשבונו של נפגע העבירה.

המעשים הללו בוצעו בחדשים ספטמבר - אוקטובר 2007.

בחודש פברואר 2008, כשנודע לנאשם, כי מעשיו נחקרים על ידי אגף החקירות של הבנק וכי נפתחה חקירה משטרתית בענין, הפקיד הנאשם בחשבונו של נפגע העבירה, בשני תשלומים, את קרן הסכום שנמשך על ידו במרמה.

על פי העובדות המנויות בסעיפים 16 - 18 לכתב האישום המתוקן ת/1 (להלן: "**החלק השני לכתב האישום**"), פנה הנאשם לנפגע העבירה ודרש ממנו לכתוב מכתב, לפיו מקור התלונה שמסר באי-הבנה עם הנאשם, והכתיב לו את תוכן הדברים.

בנוסף, לקראת שימוע שנערך לנאשם לפני פרקליט מחוז דרום, בחודש יוני 2010, זייף הנאשם שיק ע"ס 91,000 ₪, אותו השיג מפנקס השיקים של נפגע העבירה, והציגו במהלך השימוע.

בהמשך, אף הציג השיק בהשלמת חקירה במשטרת ישראל, אשר נפתחה לנוכח טענת הנאשם במסגרת השימוע. כל זאת, על מנת ליצור מצג לפיו מסר לו נפגע העבירה את הכספים בהסכמתו.

לחובת הנאשם, יליד 1971, אשר עלה ארצה בשנת 1991, עבר פלילי הכולל שלוש הרשעות בגין ארבעה מקרים שענינם מרמה, הונאה וגניבה. כן תלויים ועומדים כנגדו שלושה מאסרים מותנים ברי הפעלה, בני 12 חדשים; 9 חדשים; 4 חדשים.

בין הצדדים נקשר הסדר, במסגרתו תוקן כתב האישום והנאשם הופנה לחקירת שירות המבחן למבוגרים. ההסדר לא כלל הסכמות ענשיות.

הערכת שירות המבחן למבוגרים

בענינו של הנאשם הוגשו שלושה תסקירים מטעם שירות המבחן למבוגרים.

התסקיר הראשון, נושא תאריך 24.03.14, מפרט נסיבותיו האישיות של הנאשם, כבן 42, גרוש ואב לשניים מנישואיו הקודמים; נמצא בזוגיות חדשה ובת זוגו (נכון לאותו מועד) בהריון. בן למשפחה נורמטיבית. לא נמצאו בעיות של

התמכרות או אלימות. לטענתו, חווה טראומות על רקע שירות צבאי בגיאורגיה. בעבר הוסמך כסוכן ביטוח, אך על רקע הסתבכויותיו הפליליות נשלל רשיונו. למרות זאת, המשיך לעבוד בתחום כשכיר עד שנת 2011 ועבר העבירות נושא תיק זה באותה תקופה.

כיום עובד בתחום המכירות והניהול בשתי חברות שונות.

בהתיחסותו לעבירה מסר, כי התכוון להשיב הכסף למתלונן עם ריבית.

הנאשם פנה, באמצעות עורך דינו, למרכז פרטי לטיפול ואבחון בעוברי חוק. תוצאות האבחון היו, כי הנאשם הינו רצדיביסט בתחום עבירות המרמה, והוא שולב בטיפול פרטני במטרה לסייע לו להבין את הגורמים והמניעים לדפוסי החשיבה המעוותים שהביאוהו לעבור העבירות.

בנוסף, המליץ שירות המבחן על שילובו בטיפול קבוצתי במסגרת שירות המבחן.

שירות המבחן התרשם, כי הנאשם מתקשה בביטוי רגשותיו ומצוקותיו, הבאות לידי ביטוי בהתנהגות בעיתית ועברנית. ללא טיפול משמעותי ברגשותיו ובקשייו האישיים - קיים סיכון גבוה לחזרה על עבירות דומות בעתיד.

לנוכח כך, המליץ שירות המבחן על העמדתו של הנאשם במבחן למשך שנה, כאשר בתקופה זו ישתלב בטיפול.

לבקשת ההגנה נדחה הדיון על מנת לאפשר לנאשם להמשיך בטיפול, תוך שהובהר לו במפורש, כי אין בכך כדי ליצור ציפיה כלשהיא בנוגע לעונש שיוטל.

התסקיר השני, נושא תאריך 02.10.14, חזר על ההתרשמויות מהתסקיר הראשון.

התסקיר השלישי חזר אף הוא על אותה התרשמות, תוך פירוט מעורבותו של הנאשם בהליך הטיפול.

כעולה מדיווח הגורמים המטפלים, אובחן הנאשם כבעל דפוסי מרמה עמוקים הפועל מתוך ניתוק רגשי. ההליך הטיפול עמו מורכב, והשינויים איטיים והדרגתיים. שירות המבחן חזר על המלצתו להסתפק בהעמדת הנאשם במבחן ולהאריך המאסרים המותנים התלויים ועומדים כנגדו, על מנת שיוכל להמשיך ולהשתלב בטיפול. יצוין, בתסקיריו התייחס שירות המבחן לשני תיקים הממתינים לבירור דין, אשר נפתחו לנאשם במהלך אבחון בשירות המבחן ובהיותו ממתין לגזר הדין בתיק זה. האחד - בגין עבירות ישנות, והשני - בגין עבירות שנעברו, לכאורה, בתחילת שנת 2014. מובן, כי בית המשפט לא יתן כל משקל לנתונים אלה, באשר לא נמסר, כי נאשם הורשע בדין בגין עבירות אלה.

ראיות לעונש

התביעה הגישה, לענין העונש, את עברו הפלילי של הנאשם (ת/2); וכן את שלושת גזרי הדין במסגרתם הוטלו עליו עונשי המאסר המותנה (ת/3 - ת/5).

מטעם ההגנה הוגש אישור, על פיו אחד מהתיקים הממתינים לבירור דין שהיה תלוי ועומד כנגד הנאשם - נסגר לאחר שכתב האישום שהוגש כנגד הנאשם נמחק, בהסכמת הצדדים (נ/1). לא הוגשו נתונים בנוגע לתיק השני, שנפתח במהלך שנת 2014, אך כאמור, ממילא, לא יתן בית המשפט משקל כלשהו לנתונים אלו.

טענות הצדדים

התביעה מדגישה, בטעוניה, הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מהעבירות שעבר הנאשם - הן הפגיעה בנפגע העבירה ובקיניו; והן הפגיעה בסדרי השלטון והמשפט.

התביעה מדגישה הצורך בהרתעת הרבים.

התביעה מדגישה את עובדת ניצולו של נפגע העבירה, מבוגר, שאינו דובר באופן מלא את השפה העברית, ואת הפגיעה באמון שנתן נפגע העבירה בנאשם.

התביעה מפנה לכך, שהנאשם לא נרתע מלנסות ולשבש הליכי משפט.

משההזדמנויות הרבות שניתנו לנאשם בעבר, לא נוצלו על ידו לתיקון דרכיו - עותרת התביעה להשית על הנאשם עונש מאסר במתחם שינוע בין 3 ל-6 שנים בגין עבירות המרמה, כלומר החלק הראשון בכתב האישום; עונש מאסר שינוע בין שנה ומחצה לשלוש שנים בעבירות הנוגעות לשיבוש הליכי משפט. כן עותרת התביעה להפעיל המאסרים המותנים במצטבר. עוד עותרת התביעה להשית על הנאשם מאסר מותנה ארוך נוסף; קנס; פיצוי לנפגע העבירה.

ההגנה עתרה לאמץ את המלצות שירות המבחן, תוך הארכת המאסרים המותנים התלויים ועומדים כנגד הנאשם. ההגנה מזכירה, כי הנאשם השיב את הגזלה; כי קיים סיכוי לשיקום הנאשם; עוד מפנה ההגנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, המשתכר, לטענת ההגנה, עד ₪ 12,000 לחודש ומפרנס הן את רעייתו והן את ילדיו מנישואים קודמים. ההגנה מדגישה את חלוף הזמן מאז האירועים.

בדברו האחרון, הביע הנאשם חרטה על מעשיו.

דין והכרעה

העבירות שעבר הנאשם חמורות. אשר לעבירות נושא חלק הראשון לכתב האישום, לא נרתע הנאשם מלגזול כספיו של נפגע העבירה שהוא עולה חדש, מבוגר, אינו דובר השפה העברית באופן מלא, וכל זאת תוך ניצול יחסי האמון בקשר שבין מבוטח וסוכן ביטוח.

המדובר בסדרת עבירות שבוצעו פעם אחר פעם, במשך מספר חדשים, ולא במעידה חד פעמית.

אשר לעבירות נושא החלק השני לכתב האישום, נודעת להן משנה חומרה. שכן, לא די שהנאשם זייף ורימה, אלא לא נרתע מלנסות ולהציג תוצרי הזיוף במגעיו עם גורמי אכיפת החוק - פרקליטות המדינה ומשטרת ישראל. במעשיו אלה היה כדי לחתור כדי תחת שלטון החוק וביחוד תחת תפקודה התקין של מערכת המשפט. שהרי, הליכים משפטיים רבים, בתחומים רבים ושונים, נסמכים על אישורים ומסמכים המוצגים על ידי מי מהצדדים. למערכת אכיפת החוק אין התעצמות הנדרשות והמשאבים המתאימים כדי לוודא האמיתות והאותנטיות של כל מסמך המוצג להן. ההנחה היא, כי אזרח מן השורה ירתע מלהציג עובדות כוזבות במפגיע, או להציג מסמכים מזויפים.

העדר המשאבים לבדיקת אותנטיות המסמכים יוצר גם קושי של ממש בגילויין של עבירות מסוג זה.

הפוטנציאל של עבירות מסוג זה עלול להיות הרסני, עד כדי עיוות הדין, עיוות הצדק ומתן הכרעות משפטיות שגויות.

בנסיבות אלה, מחויב בית המשפט להעביר מסר תקיף וחד משמעי, בדמות ענישה מרתיעה, במישור המעשה, כלפי כל מי שיהיה לעבור עבירות מסוג זה.

לענין הצורך להחמיר מדיניות הענישה הנהוגה בסוג זה של עבירות המכונה "צווארון לבן", שיש בהן פגיעה בקנינו ובכספיו של נפגע העבירה, ראה ע.פ. 9788/03 **מדינת ישראל נ' גולן ואח'**, פ"ד נח(3) 245:

בית משפט זה עמד לא אחת על הפער הקיים בין ההכרה הברורה כי מעשים של פגיעה בגוף וברכוש הינם עבירות שמתחייבת בגינם ענישה חמורה כדי להרתיע מפני סיכון שלום הציבור ובטחונו, לבין מידת הסלחנות הננקטת לא אחת ביחס לעבירות כלכליות של צווארון לבן, שנזקן לפרט ולציבור הרחב הנו רב ביותר.

לעתים דווקא מעשי עבירה כאלה זוכים בבתי המשפט ליחס מקל ופשרני אף שנזקם לכלל, למשק ולכלכלה, ולא יאמון שהציבור רוכש למערכות המשק והשלטון הוא רב ביותר. נוצר לפרקים יחס בלתי הולם בין הענישה המוטלת על עברייני הנאשם בפריצה וגניבת רחוב, לבין ענישה הנגזרת על נאשם רב מעללים, הגוזל מיליונים מכספי ציבור תוך הפרה עמוקה של חובות נאמנות ומוסר בסיסיים. על פער עמוק זה הנבקע לעתים בתפיסה העונשית הנוהגת במקומנו, יש לגשר בדרך של שמירת יחסיות הולמת בהיקפי הענישה, תוך יחוס משקל מתאים לחומרתם האמיתית של המעשים, להשלכתם השלילית ארוכת הטווח על מערכות הכלכלה והחברה, ולהיקף הנזק שהם מביאים על הציבור.

אשר לחלק הראשון של כתב האישום, שענינו עבירות המרמה - קרי: משיכת הכספים השייכים לנפגע העבירה על ידי הנאשם ששימש כסוכן הביטוח שלו, תוך ניצול יחסי האמון ביניהם -

מתחם הענישה בגין עבירות אלה מחייב, לטעמו של כותב שורות אלה, רכיב של מאסר בפועל, שינוע בין שנה ועד חמש שנים, וכן עיצומים כספיים מרתיעים, כשנקודת המוצא לקביעתם תהא האמור בסעיף 63(א) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, היינו - עד פי ארבעה משווי טובת הנאה שקיבל הנאשם כתוצאה מביצוע העבירה.

במקרים שכללו הסתבכות בעבירות מרמה וזיוף בהיקף ניכר, נגזרו, הלכה למעשה, עונשים חמורים, הכוללים הן מאסר לתקופות לא מבוטלות והן עיצומים כלכליים. ראה לענין זה:

ע.פ. 7160/10 סמילא נ' מדינת

ישראל (2012), נאשם נדון בגין עבירות של זיוף ומרמה, לצורך העברת מניות בתאגיד שלא כדין, לעונש מאסר בפועל בן חמש שנים, עיצומים כספיים בסך כולל של 170,000 ₪;

ע.פ. 32283-11-09 שקדי נ' מדינת

ישראל וערעור שכנגד (2010), בית המשפט המחוזי בתל-אביב החמיר ענישה בגין עבירות של זיוף ושימוש במסמך מזויף, לצורך ביצוע עסקת מקרקעין, ל- 38 חדשי מאסר בפועל וקנס בן 250,000 ₪, לנאשם בן 68 בעל עבר פלילי זניח;

ת.פ. 2347-03-10 מדינת ישראל נ'

רימון (2010), נאשם נדון בגין עבירות של מרמה וזיוף, פדיון כספי קופות גמל שלא כדין, לענשים של 47 חדשי מאסר בפועל וקנס בסך 300,000 ₪. בית המשפט הדגיש, כי עונש הנאשם שהוסכם קל, עד שבית המשפט לא היה מאמץ ההסדר, אלמלא היכולת לאזן המאסר עם הטלת ענישה כספית בסכום ניכר;

ת.פ. 41401-06-12 מדינת ישראל

נ' ספדי (2013), הנאשם, סוכן ביטוח, נדון בגין עבירות של קבלת דבר במרמה, זיוף, שימוש במסמך מזויף, ועוד, עלכך שזייף חותמות בנק על מסמכים לצורך רישוי רכב ומסמכי ביטוח, נשפט למאסר בפועל בן 30 חדשים;

ת.פ. 7933/08 מדינת ישראל נ'

רפאלי (2012), הנאשם נדון בגין עבירות מרמה וזיוף, על כך שהשתמש ביפוי כח מזויף לצורך העברת זכויות במקרקעין, לעונש של מאסר בפועל בן 15 חדשים;

ת.פ. (כפ"ס) 2951/03 מדינת

ישראל נ' ברנס (2013), נאשם נדון בגין 11 מקרים של קבלת דבר במרמה, 9 עבירות זיוף ועוד, לעונש

מאסר בפועל בן 4 שנים וענשים נוספים;

בגזר הדין ת.פ. (ראשל"צ) 1063/07

מדינת ישראל נ' חזיזה נדון נאשם שהתחזה לסוכן ביטוח והונה את נפגעי העבירה תוך הוצאת כספים במרמה מהם לעונש מאסר בן 4 שנים וענשים נוספים;

בפסק הדין עפ"ג (מחוזי באר שבע)

36792-12-11 **מלול נ' מדינת ישראל** אושר עונש בן 4 שנות מאסר על נאשם שעבר עבירות מרמה בכרטיס אשראי;

בפסק הדין ע.פ. 6941/04 **מדינת**

ישראל נ' פורטל החמיר בית המשפט העליון עונשה של נאשמת אשר, בהיותה סוכנת ביטוח, גנבה, בשיטתיות, כספים של לקוחותיה, בסך כולל של למעלה ממיליון ₪, מעונש מאסר בן 25 חדשים שהוטל עליה בבית המשפט המחוזי, לעונש כולל בן 40 חדשים, חרף כך שמרבית הסכומים שנגנבו הושבו לבעליהם. הנימוקים המרכזיים לכך היו רצדיביזם וכן העובדה, כי הנאשמת ניצלה את אמונם של לקוחותיה.

אשר לחלק השני של כתב האישום, שענינו זיוף ומרמה לצורך שיבוש הליכי משפט כלפי שני גופי אכיפה שונים - תובא להלן סקירה של פסיקת בתי המשפט בנוגע לעבירות שענינן נסיון להטית הליך משפטי תוך הצגת מסמכים מזויפים:

בפסק דינו של בית המשפט העליון רע"פ 2863/10 **אברמשוילי נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים), אושר פסק דין של בית המשפט המחוזי בתל-אביב בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים, במסגרתו הוחמר ענשו של נאשם אשר הגיש צוואה מזויפת לבית המשפט, בליווי תצהיר כוזב ל-4 שנות מאסר בפועל וקנס כספי בן 40,000 ₪;

בגזר הדין ת.פ. (תל-אביב) 1310-04-11 **מדינת ישראל נ' סמיונוב ואח'** (פורסם במאגרים) נדונו שני נאשמים שהורשעו בעבירות מרמה וזיוף, אשר באו ידי ביטוי בזיוף חוזה מכר דירה, במסירת תצהירי שקר לבית המשפט וכן מסירת עדות כוזבת - לעונשי מאסר בפועל בני 40 חדשים ו-24 חדשים. בית המשפט שם קבע מתחם ענישה המגיע עד 60 חדשי מאסר בפועל בגין אותה מסכת עבירות;

בגזר הדין ת.פ. (תל-אביב) 28241-07-10 **מדינת ישראל נ' פדלון** (פורסם במאגרים) נדון נאשם שהגיש לבית המשפט צוואה מזויפת, תצהירים כוזבים ומסר עדות שקר, לעונש מאסר בפועל בן 27 חדשים ועיצומים כספיים בסך כולל בן 415,000 ₪;

בגזר הדין ת.פ. (תל-אביב) 13932-08-09 **מדינת ישראל נ' אבירם** (פורסם במאגרים) נדון נאשם אשר

מסר שטר מזויף ללשכת ההוצאה לפועל למימוש וכן תצהיר כוזב לעונש מאסר בפועל בן 20 חדשים ועיצומים כספיים בסך כולל בן 285,000 ₪;

· בגזר הדין ת.פ. (נצרת) 5849-11-12 **מדינת ישראל נ' נוהי** (פורסם במאגרים) נדון נאשם אשר הורשע בעבירות של זיוף, מרמה, התחזות לאחר ועוד, בגין כך שזייף מסמך במטרה להתחמק מהתיצבות לריצוי מאסר בפועל שהוטל עליו, לעונש מאסר בפועל בן 12 חדשים;

· בגזר הדין ת.פ. (ירושלים) 2982/99 **מדינת ישראל נ' אברג'ל** (פורסם במאגרים) נדון נאשם שהורשע בעבירות של זיוף, מרמה, בידוי ראיות ועדות שקר, בכך שהציג לבית המשפט חוזה מזויף ובהתאם לו טען כי רשאי להחזיק בדירה, לעונש מאסר בפועל בן 7 חדשים. יצוין, כי באותו מקרה המדובר היה בנאשם הסובל מנכות משמעותית, ומבעיות רפואיות לרבות בעיות בתחום בריאות הנפש;

· בגזר הדין ת.פ. 54903-09-12 **מדינת ישראל נ' פורטנוי** נדון נאשם אשר הציג אישורים רפואיים מזויפים לממונה על עבודות השירות בשב"ס, במסגרת עתירת אסיר שכוונה כנגד החלטה להפקיע צו ריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות, לעונש מאסר בן 10 חדשים בפועל בצירוף עיצום כספי בסך 10,000 ₪.

בהתאם לפסיקה שהובאה לעיל, מעמיד בית המשפט את מתחם הענישה בגין העבירות בהן הורשע הנאשם, בנסיבות שענינן הגשת תצהיר כוזב או מסמכים מזויפים לרשות מרשויות החוק ככוונה להטות תוצאתו של הליך שיפוטי, בן מאסר בפועל בן עשרה חדשים ועד למאסר בפועל בן 5 שנים. רוחב המתחם נובע מהשוני הרב בנסיבות ביצוע עבירות אלה ומההבדל במשמעויות ובנפקויות ההליכים המשפטיים השונים שבכוונת מבצעי העבירה להטות, בכל מקרה לגופו.

לעניננו, מוצא בית המשפט להעמיד מתחם ענישה כולל שינוע בין שנה ומחצה לחמש שנות מאסר בגין מכלול העבירות שעבר הנאשם, בשני חלקיו של כתב האישום.

קביעת הענישה הספציפית במסגרת המתחם נעוצה במידת התעוזה והתחכום בביצוע העבירות; בסוג ההליך המשפטי ומשמעויותיו; במשך הזמן בו המשיך העברין במעשי הזיוף והמרמה; בהיקף מעשי המרמה והזיוף וסדרתיותם; בפוטנציאל הטית הדין לרבות הנזק הרחבי שעלול היה להגרם; בעברו הפלילי של הנאשם ובנסיבותיו האישיות.

בראש טבלת הענישה, מצויים מעשי זיוף ומרמה העלולים להביא לפגיעה כלכלית בהיקף ניכר או לעיוות דין במשפט בעל השלכות ציבוריות רחביות. ככל שמדובר על מקרה בעל השלכות מצומצמות יותר, קטנה מידת החומרה במסגרת המתחם.

לעניננו, המדובר במעשי מרמה בהיקף כספי בינוני, בסכומים הנמוכים מ-100 אלף ₪.

הנאשם החזיר לנפגע העבירה את הכספים. הנאשם נרתם להליך טיפולי. כל אלה פועלים לכיוון הקלה במסגרת המתחם.

כלעומת זאת, לחובת הנאשם עבר פלילי והוא רצדיביסט, השב וחוזר להסתבך במעשי מרמה ונוכלות; הנאשם לא נרתע משלושה מאסרים מותנים התלויים ועומדים כנגדו וכפר בטובה ובהזדמנויות שניתנו לו על ידי ערכאות שונות בעבר, עת נמנעו מלשלחו למאסר בין כתלי בית האסורים.

חרף השתלבותו של הנאשם בטיפול, הרי בחלוף יותר משנה מאז החלה הערכת שירות המבחן בענינו, התוצאות עודן חלקיות והתחלתיות בלבד, שכן, כפי שתיאר שירות המבחן, יש צורך בהליך טיפולי ארוך, על מנת לנתק הנאשם מ"דפוסי המרמה העמוקים" הטבועים בו. אין גם ודאות, כי הטיפול המדובר אכן יביא לשינוי ארוכותיו העקלקלות של הנאשם.

על אף שמילולית מביע הנאשם חרטה ומשתתף בקביעות בהליכים הטיפולים, יש לזכור, כי כאשר המדובר בעבירות של מרמה וזיוף, נעברות הן לרוב על ידי מי שכוחם בפיהם ושיודעים ליצור יחסי אמון עם הזולת. כך שאין בעובדות אלה לבדן כדי להטות הכף לקולא.

בסופו של דבר, ניתן משקל לעובדה, שהנאשם החזיר את קרן הגזלה וכן השתלב בטיפול. כלעומת זאת, המדובר, כאמור, בנאשם רצדיביסט, בעל דפוסי מרמה מושרשים, אשר לא ניצל הזדמנויות שניתנו לו בעבר ולא נרתע ממאסרים מותנים.

שקלול הגורמים מצביע, איפוא, לכיוון ענישה על הצד הבינוני של מתחם הענישה.

עם זאת, לא יוכל בית המשפט להתעלם מחלוף הזמן. המדובר בעבירות שבוצעו בשנים 2007 - 2010. כתב האישום הוגש בשנת 2010. אכן, חלק מהעיקוב נוצר בשל נסיון שיבוש הליכי המשפט על ידי הנאשם, אשר הציג, בשימוע, המסמך המזויף, הנחזה להיות מאת נפגע העבירה, וגרם להפנית הפרשה לחקירה מחודשת. חלק אחר נוצר בשל שינוי מותבים שדנו בתיק וכן בשל בקשות ההגנה לאפשר לנאשם השלמת הערכת שירות המבחן.

לענין זה, כבר נקבע בפסיקה, כי בסוג העבירות דנן, שענין נוכלות ומרמה, נתקלים אנו תדיר בחקירות ומשפטים האורכים זמן, חלק מכך מיוחס גם להגנה, ועל כן לא יהיה בחלוף הזמן לבדו במקרה זה, כדי לאיין את משקלם של יתר שיקולי הענישה.

ראו פסק דינו של בית המשפט המחוזי, כב' ס.נ. השופט נ. הנדל (כתוארו אז), ע.פ. 7445/06 **מדינת ישראל נ' כהן ואח'** (לא פורסם), בנוגע למקרה בו הואשמו נאשמים בעבירות מרמה ומשפטם הסתיים כעשר שנים לאחר ביצוע העבירות, כדלקמן:

הפסיקה של בית המשפט העליון לא אימצה כלל לפיו בחלוף תקופה מסוימת נסתם הגולל על שליחת נאשם שהורשע בפלילים לעונש מאסר מאחורי סורג ובריח. יחד עם זאת, אין מקום לדעתי להעמיד את כל התיקים בהם חלף זמן רב ממועד ביצוע העבירה ועד לסיום ההליך הפלילי בשורה אחת... ברי, כי הצפי לסיום תיק בו 4 עדי תביעה מופיעים בכתב האישום שונה לעומת תיק בו מופיעים 150 עדים. עד כאן פשיטא...

לא מעט הליכים פליליים נמשכים משך זמן רב. הדבר בוודאי נכון לגבי עבירות מסוג של צווארון לבן. מספר טעמים לכך. התיקים מגוונים ושונים זה מזה, יש צורך בחקירה יותר מיומנת ובהרבה מקרים נאשם בעבירה זו אינו עצור כאשר, בין היתר, הוראות החוק גורמות, מבחינה מעשית, למתן עדיפות לשמיעת תיק בו נאשם עצור עד לסיום ההליכים...

דעתי הינה שבמקרה זה על נסיבותיו יש מקום להעניק משקל מסוים להמשכות ההליכים, אך לא מעבר לכך. אכן, מצד אחד תקופה של עשור הינה ארוכה מאוד, אך מהצד האחר, העבירות אשר בוצעו הינן חמורות מאוד.

עוד ראו, לענין זה, רע"פ 3875/09 **ברנס נ' מדינת ישראל**; ת.פ. (מחוזי תל אביב) 40013/05 **מדינת ישראל נ' רש.**

יחד עם זאת, חלוף הזמן הינו בעל השפעה מסוימת על הענישה, ומשכך תנוע הכף לכיוון ענישה על הצד הנמוך של מתחם הענישה, אם גם לא ברף הנמוך ממש.

כאמור, לחובת הנאשם שלושה מאסרים מותנים, שאורכם הכולל עומד על 25 חודשים. הכלל הינו, כי מאסרים מותנים יש להפעיל במצטבר. לנוכח הודאת הנאשם באשמה ונכונותו להשתלב בטיפול, תינתן לו הקלת מה נוספת, כאשר המאסרים המותנים יופעלו כולם בחופף זה לזה, היינו - יעמדו על 12 חודשים, כאשר מאסר זה יצטבר לעונש שיוטל על הנאשם.

בית המשפט רואה מקום להשתת עיצומים כספיים, לרבות פיצוי לפגע העבירה, אשר קיבל מהנאשם את קרן הגזילה, לאחר שנפתחה החקירה, אך לא קיבל את הסכום משוערך, כמו גם לא זכה לפיצוי בגין הנזקים הממוניים כולם, שכן הנאשם גרם לפתיחתו ומשכך גם לאבדן של פוליסות ביטוח שהחזיק נפגע העבירה לעת זקנה, וכן לפתיחת חסכון שהיה על שמו; והן הנזקים הבלתי ממוניים, עגמת הנפש הכרוכה בגיליון של עבירות מסוג זה ותחושת חוסר הבטחון הנלווית לכך. יחד עם זאת, לנוכח החזרת קרן הגזילה, ולנוכח המאסר שיוטל - לא יושתו עיצומים כספיים בסכומים הדומים לסכום שנלקח על ידי הנאשם במרמה, אלא בסכומים נמוכים יותר.

עוד רואה בית המשפט להשית על הנאשם ענשים מרתיעים צופי פני עתיד.

בית המשפט אינו רואה לקבל עתירת ההגנה לחרוג ממתחם הענישה משיקולי השיקום. התסקירים שהוגשו אינם מלמדים על מצוקות מיוחדות מהן סובל הנאשם, במישור ההתמכרותי; המשפחתי; הבריאותי; או הכלכלי. למעשה, עבר הנאשם את העבירות למען בצע כסף ועל מנת לנסות ולמלט עצמו מהדין. כבר נאמר, כי שיקום איננו בגדר מילת קסם

בעזרתה ניתן לחמוק משורת הדין בכל מקרה. כשמדובר בשיקום, הרי - ראש וראשית - יש על ההגנה להוכיח מה הן הבעיות או המצוקות העומדות בבסיס הבקשה לשקם הנאשם, מחוץ להליך המשפטי לבדו. כן יש להציג תכנית שיקום מפורטת המתייחסת לנאשם. במקרה דנן, אמנם קיימת המלצה טיפולית; אך בהיעדר תשתית ראיתית המצביעה על בעיות או מצוקות מיוחדות הטעונות שיקום ותיקון; לנוכח חומרת העבירות והישנותן; לנוכח כך שבתי משפט, בערכאות שונות, נתנו לנאשם הזדמנויות רבות בעברו, עת נמנעו מלהשית עליו מאסר לריצוי בין כתלי בית האסורים; וגם לנוכח כך שהליך טיפולי ארוך בו משולב הנאשם, טרם הביא לשינוי ממשי בתפישותיו - אין בית המשפט מוצא לחרוג ממתחם הענישה כמבוקש על ידי ההגנה.

סוף דבר, גוזר בית המשפט על הנאשם העונשים הבאים:

- א. 24 חדשים מאסר בפועל;
- ב. הפעל 3 מאסרים מותנים בני 12 חודשים; 9 חודשים; 4 חודשים מגזרי הדין ת/3; ת/4; ת/5 (בהתאמה), כולם בחופף זה לזה, כך שיעמדו על מאסר מותנה בן 12 חודשים, אשר יופעל במצטבר על העונש שיוטל על הנאשם.
- ג. סה"כ ירצה הנאשם עונש מאסר בן 36 חודשים, בניכוי ימי מעצרו בהתאם לרישומי שב"ס;
- ד. 12 חודשים מאסר מותנה למשך 3 שנים מיום שחרורו של הנאשם מן המאסר, והתנאי - שלא יעבור עבירה מסוג פשע בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז-1977, פרק ט' סימן א' או פרק יא';
- ה. 8 חודשים מאסר מותנה למשך 3 שנים מיום שחרורו של הנאשם מן המאסר, והתנאי - שלא יעבור עבירה מסוג עוון בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז-1977, פרק ט' סימן א' או פרק יא';
- ו. קנס בסך 5,000 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 01.01.16;
- ז. פיצוי לנפגע העבירה, ע.ת.2 בכתב האישום, בסך 15,000 ₪, ישולם עד ליום 01.01.26.

הנאשם יתיצב לריצוי ענשו כעת.

הודעה זכות הערעור

ניתנה היום, א' סיוון תשע"ה, 19 מאי 2015, במעמד הצדדים.